

BIO-INFO 31/2005, 9. sep. [BIO lokal-torg](#) [Status for nybygg](#) [Ledige stillinger](#) [BIO-INFO arkiv](#)

Innhold (klikk på sidetallet, så kommer du dit direkte ...)

Viktige tidsfrister	2
Siste nytt fra BIO	2
<i>Ruth-Anne Sandaa og mikro-BIO-logene viet oppmerksomhet i Science og New Scientist</i>	2
<i>Tungt utstyr til BIO</i>	2
<i>Oppstart på BIO-seminarserie</i>	3
<i>2 forskergrupper blir 1</i>	3
<i>Nytt SFF-initiativ fra BIO og Inst for geovitenskap</i>	3
Siste nytt fra verden rundt oss	3
<i>Matros Alf Inge Kausland død</i>	3
<i>Bilder fra doktorpromosjon i Håkonshallen 26.08.05</i>	3
<i>Forskningsdagene 2005</i>	3
<i>Om rombooking ved det matematisk-naturvitenskaplege fakultet, UiB</i>	3
Avsluttende mastergradseksamen	4
<i>Ruth Stavrum: Funtional analysis of tilS homologues in Bacteria and Archaea</i>	4
Info fra studieseksjonen	4
<i>Frist for tilbakemelding om studieplanendringer er torsdag 15. september!</i>	4
<i>De nye masterstudentene høst 2005, fordelt på de ulike studieretningene</i>	4
<i>Faglig-pedagogisk dag 3. februar 2006 – Innspill til tema fra BIO!</i>	5
Gjesteforelesninger, seminarer og kollokvier	5
<i>EECRG crash course in population ecology methods - a great possibility!</i>	5
<i>Seminar ved Sarssenteret</i>	6
Nye finansieringsmuligheter	6
<i>FUGE, Funksjonell genomforskning</i>	6
<i>Utlysningen av EØS-midler i Polen</i>	6
Nye artikler	6
<i>Ian Mayer: Serotonin skaper dominans-forhold og aggresjon hos regnbueørret</i>	6
<i>Lars Stien og Ragnar Nortvedt: Effekt av stress og lagringstemperatur på filetkvalitet hos torsk</i>	6

Postadresse:
Postboks 7800
N-5020 Bergen
Norge

Besøksadresse:
Bioblokken, 3. etg.
Høyteknologisenteret
i Bergen.
Thormøhlensgate 55

Telefon:
+47 55 58 44 00
Telefaks:
+47 55 58 44 50

E-post:
post@bio.uib.no
Internett:
http://www.bio.uib.no

Jarl Giske:
Tlf 84403
Mob 9920 5975

Viktige tidsfrister

- Sep (div. datoer): EUs FOOD, INCO, NEST (2nd stage), SME's Cooperative, Nanosciences, mobilitet til Tyskland og Frankrike. Se [Intranett](#) (under Forskning \ BIO \ BIO-aktuelle utlysninger)
14. sep: SFF: UiB frist for budsjett (utkast) og bindende avtaler fra deltakerinstituttene
15. sep: Søknad om [opptrykk til professor](#)
15. sep: Frist studieplanendringer og "Learning outcomes", sendes til studie@bio.uib.no
- ca. 15. sep: forslag til studieplanendringer leveres til programstyrene.
- 17.09.: Søknadsfrist to universitetsstipendiatstillinger i utviklingsbiologi hos fisk. Se [Ledige stillinger](#)
- 23.09.: Søknadsfrist for forskningsassistent i virologi for 1 ½ år. Se [Ledige stillinger](#)
- 30 sep. International Polar Year. Se [BIO-INFO 27 \(s. 5-6\)](#) eller Intranett
1. okt: Utsatt frist for forslag om [organisering av Forskerkurs i 2006](#) under Nordic Marine Academy
6. okt: HAVBRUK (BIO-frist)
7. okt: SFF (UiB-frist)
13. okt: frister fra Forskningsrådet: SFF, HAVBRUK og FUGE (mer om FUGE lenger ned)

Siste nytt fra BIO

Ruth-Anne Sandaa og mikro-BIO-logene viet oppmerksomhet i Science og New Scientist

En amerikansk forskningsgruppe fra Los Alamos National Laboratory har i forrige ukes utgave av Science (vol 309, s 1387) en artikkel der de

rekalkulerer data som i 1999 ble publisert av [Ruth-Anne Sandaa](#) og medarbeidere omkring virkningen av tungmetallbelastning på bakteriediversiteten i jord. Forskergruppen fra daværende Institutt for mikrobiologi benyttet en teknikk som var utviklet av [Vigdis Torsvik](#) og nå avdøde Jostein Goksøyr. Teknikken går ut på å smelte og reassosiere bakterie-DNA for å beregne den totale diversiteten. Den amerikanske artikkelen er i sin

helhet basert på dataene fra Sandaa og medarbeidere og finner at tungmetallpåvirkning har større effekt på bakteriediversiteten enn det bergensgruppen opprinnelig beregnet. I Science-artikkelen finner den amerikanske gruppen at mens ett gram upåvirket jord inneholder nesten 10^7 ulike bakteriarter, er det tilsvarende antallet for tungmetallpåvirket jord bare omkring 10^4 . Forfatterne takker også [Frida Lise Daae](#) og [Lise Øvreås](#) for verdifulle innspill i arbeidet sitt.

Science fokuserer på dette temaet også gjennom en *Perspectives*-artikkel i samme hefte, der studier av mikrobiell diversitet føres tilbake til pionerarbeidet til [Vigdis Torsvik](#) & al i Jahnebakken i 1990.

Resultatene fra Science-artikkelen ble også fulgt opp i forrige ukes [New Scientist](#), blant annet med en kommentar fra Ruth-Anne.

Tungt utstyr til BIO

Universitetsstyret satte i juni av 10 millioner kroner til tungt vitenskapelig utstyr. Dette viste seg å være nok til å innvilge seks søknader. To av disse kom fra BIO. Den ene var **Frede Thingstad** sin søknad om en element-analysator (EDXRF), den andre var **Jorun Egges** søknad om et flowcytometer til bruk på feltstasjonen. Vi har nå fått 1.625.000 til EDXRF-en og

Science

Computational Improvements Reveal Great Bacterial Diversity and High Metal Toxicity in Soil

Jason Gans, Murray Wolinsky, John Dunbar

The complexity of soil bacterial communities has thus far confounded effective measurement. However, with improved analytical methods, we show that the abundance distribution and total diversity can be deciphered. Reanalysis of reassociation kinetics for bacterial community DNA from pristine and metal-polluted soils showed that a power law best described the abundance distributions. More than one million distinct genomes occurred in the pristine soil, exceeding previous estimates by two orders of magnitude. Metal pollution reduced diversity more than 99.9%, revealing the highly toxic effect of metal contamination, especially for rare taxa.

650.000 til Flow cam-en. Vi takker, og venter spent på om roboten for automatisk plukking av bakteriekolonier også blir innvilget med det første ...

Oppstart på BIO-seminarserie

Ida Steen, Espen Strand og **Sindre Grotmol** har tatt på seg å være fødselshjelpere og arrangementskomité for en ukentlig seminarserie for alle forskere og studenter ved BIO. Trolig har de en slags programmerklæring i neste BIO-INFO. Og kanskje kommer de og spør DEG om å holde en kollokvie. Ta godt imot dem!

2 forskergrupper blir 1

Forskergruppene Fish Biology, Ecology and Reproduction (FIBER) og Økosystem-effekter av fiske slår seg sammen om danner **Fiskeriøkologi**. Den nye gruppa skal ledes av prof [Arne Johannessen](#) (den siste folkevalgte instituttstyrer ved forhenværende IFM).

Nytt SFF-initiativ fra BIO og Inst for geovitenskap

Mikrobiologer ved BIO har gått sammen med forskere fra IFG om å lage en felles søknad som et Senter for fremragende forskning rundt hvordan liv oppsto. Disse gruppene bestemte seg hver for seg for å lage SFF-søknader i sommer, og oppdaget hverandres først rett for fristen i slutten av august. Nå er planene samkjørt. Kjernen i søknaden er geomikrobiologi. Der har BIO lyst ut en førsteamanuensis-stilling, og en felles forskergruppe mellom de to instituttene vil bli etablert når tilsetting har funnet sted.

Siste nytt fra verden rundt oss

Matros Alf Inge Kausland død

Kausland var på jobb som matros på "Håkon Mosby" da han døde. "Håkon Mosby" ligger ved kai i Longyearbyen.

Alf Inge Kausland begynte som telegrafist på "G.O. Sars" i 1978, og han har seinere vært på de fleste av HIs fartøyer. I 1994 var det slutt på telegrafiststillinger og han begynte da som matros. Kausland var en sindig kar som trivdes godt i sitt virke på Havforskningsinstituttets båter. Han var lun, hjelpsom og brukte sin egen båt mye i friperiodene.

Torsdag ettermiddag var det en minnestund i kapellet i Longyearbyen for mannskapet på "Håkon Mosby". Kisten med Alf Inge Kausland blir deretter sendt via Tromsø til Bergen. Våre tanker går til hans nærmeste familie. Vi minnes Alf med glede.

Tore Nepstad, direktør HI

Per Nieuwejaar, rederisjef HI

Bilder fra doktorpromosjon i Håkonshallen 26.08.05

Formidlingsavdelingen var til stede under doktorpromosjonen i Håkonshallen den 26.08.05. Bildene er lagt ut slik at hver enkelt kan se og/eller skrive ut bilder. [Se bildene](#).

Forskningsdagene 2005

Forskningsdagene går av stabelen 23.09. – 02.10.05. Her kan vi blant annet få vite hva kråkeballen har til felles med kråken, og være med på offisiell åpning av Bergen vitensenter. [Se program](#).

Om rombooking ved det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, UiB

06.09.2005, av Bjørn Bleie

For å oppklare misforståelsar:

Alle rom som ligg inne i romdatabasen (Syllabus+) skal tingast gjennom timeplanarbeid, webrombooking eller direkte frå rom-og timeplanarbeidar (dersom dette er mest hensiktsmessig).

Tingingar lagt inn i systemet vert lagt ut via <http://rom.uib.no> Der ser ein når romma er i bruk. Ein kan sjølv sagt bruka eit rom utan å tinga det, men viss nokon har lagt inn tinging før, vil desse ha fyrsteretten. Alle former for tingings skjema på papirskjema, oppslag eller liknande har ingen relevans.

Enkelte rom kan ha særskilte avgrensingar, t.d. kan eit rom vera avsatt til interne møter og liknande til visse tider, vera kopla opp mot eitt anna rom etc. Dette må leggast inn i romdatabasen tilliks med andre bookingar eller avgrensingar. Det luraste viss det er noko fast er å gi beskjed til timaplan@ua.uib.no

Eit typisk døme på det siste er å booka lunsjrom/undervisningsrom til lunsj. Då skriv ein romansvarleg på institutt/avdeling til timeplan@uib.no og bed om at det aktuelle rommet vert booka til lunsj. Det vil vanlegvis ikkje verta godtatt med lengre lunsjbooking enn ein time, sjølv for stader der det er langt til næraste kantine og tekoking/kaffilaging foregår inne på sjølve rommet.

Avsluttende mastergradseksamen

Ruth Stavrum: Funtional analysis of tilS homologues in Bacteria and Archaea

Ruth Stavrum holdt onsdag 7. september avsluttende presentasjon av sin Mastergradsoppgave i Biologi, Mikrobiologi

Tittel på oppgave: Funtional analysis of tilS homologues in Bacteria and Archaea

Veileder: Nils Kåre Birkeland

Sensor: Svein Bjelland, Universitetet i Stavanger

Bisitter: Heidrun Wergeland

STED: Auditoriet, Jahnebakken 5

TID: Onsdag 7. september kl. 11.00

Info fra studieseksjonen

Frist for tilbakemelding om studieplanendringer er torsdag 15. september!

Husk at fristen for å komme med tilbakemelding om studieplanendringer er torsdag 15. september.

Forslag til endringer kan sendes til studie@bio.uib.no.

I tillegg skulle hver studieretning lage "Learning outcomes" for sitt studieprogram. Mer i formasjon om dette finnes også i bionytt nr. 29. Akvakultur har allerede skrevet sin "Learning outcome" og denne kan brukes som [mal](#).

De nye masterstudentene høst 2005, fordelt på de ulike studieretningene

For høstsemesteret har totalt 29 nye masterstudenter takket ja til plass. For 2005 blir derfor det totale opptaket på 50 masterstudenter (21 ble tatt opp i januar).

De nye studentene fordeler seg på studieretningene på følgende måte:

Nguyen, Minh Van	Akvakultur
Nguyen, Giang Thi Thuy	Akvakultur
Lindgren, Marianne	Biodiversitet, evolusjon og økologi
Ommedal, Torgeir	Biodiversitet, evolusjon og økologi
Stentvedt, Solveig	Biodiversitet, evolusjon og økologi
Hopkins, Bjarke Cayse	Biodiversitet, evolusjon og økologi
Wangsholm, Terje	Biodiversitet, evolusjon og økologi
Hanne Fjeldly Andersen	Biodiversitet, evolusjon og økologi

Wang Manfei	Biodiversitet, evolusjon og økologi
Nazanin Saemi	Biologi - anvendt fysiologi
Apablaza, Laura	Biologi - anvendt fysiologi
Myr, Camilla	Celle og utviklingsbiologi
Johannessen, Anne Kristine M.	Celle og utviklingsbiologi
Steigum, Endre Sundal	Ernæring hos akvatiske organismer
Tkachenko, Veronika	Ernæring, kvalitet og foredling
Alberth Possinger Samakupa	Fiskeribiologi og forvaltning
Magnussen, Anders Berge	Havbruksbiologi
Eduard, Kjartan	Marinbiologi
Hinriksson, Jan	Marinbiologi - akvatisk økologi
Bentsen, Bent Inge	Marinbiologi - akvatisk økologi
Vollset, Knut Wiik	Marinbiologi - fiskebiologi
Ingrid Elisabeth Knutson	Marinbiologi - marin biodiversitet
Eilertsen, Mette	Marinbiologi - marin biodiversitet
Paust, Ellen Synnøve	Marinbiologi - marin biodiversitet
Aarbakke, Ole N. Staurland	Marinbiologi - marin biodiversitet
Nilsson, Gro Nesheim	Marinbiologi - marin biodiversitet
Keuning, Rozemarijn	Marinbiologi - marin biodiversitet
Solvang, Marte Kristine	Marinbiologi - marin biodiversitet
Sulen, Andre	Mikrobiologi

Faglig-pedagogisk dag 3. februar 2006 – Innspill til tema fra BIO!

3. februar 2006 arrangeres faglig-pedagogisk dag. Faglig pedagogisk dag har vært arrangert siden 1992, og skal gi lærere muligheten til å oppdatere seg på utviklingen innen sine fag, og det som skjer på forskningsfronten.

I fjor hadde ikke BIO en eneste presentasjon under faglig-pedagogisk dag, det må vi prøve å rette opp ved denne anledningen. Så store som vi er, burde vi klare å stille med i alle fall to foredrag denne dagen. Fristen for å melde tilbake er **3. oktober**, men studieseksjonen vil gjerne allerede nå ha innspill på aktuelle tema. Noen forskergrupper må også forvente at de blir kontaktet med forespørsel om å delta. Innspill kan sendes til eli.hoie@bio.uib.no.

Gjesteforelesninger, seminarer og kollokvier

Se oversikt over BIO-relevante kollokvier, gjesteforelesninger og seminarer på [BIOs kollokvie-side](#).
Kommende uke:

EECRG crash course in population ecology methods - a great possibility!

Zuzana Munzbergova from the Czech Academy of Sciences will be visiting EECRG in Bergen from September 26th to October 4th. On September 26 to 29 she will be giving the crash course METHODS IN POPULATION ECOLOGY. Zuzana is an expert on population matrix modelling (among many other things) and this is a rare & valuable opportunity!

We will have participants coming from South Africa & from Swedish Lapland so people travel far to experience this!! These methods are applicable to all phyla - and the course is open to all interested. First come - first served! Sign up by emailing me!

Vigdís

The syllabus for the course is here: <http://www.natur.cuni.cz/~zuzmun/methods-popbiol2.htm>

Vigdís Vandvik, Dr. Scient., EECRG - Environmental and Ecological Change Research Group

Mail to: vigdis.vandvik@bio.uib.no

Direct line: +47 5558 3332, Cell phone: +47 4730 1794, Web: <http://www.uib.no/bot/ansatt/vandvik.htm>

Seminar ved Sarssenteret

Enhancer detection mediated discovery of genes expressed in the zebrafish visual system
Mary Laplante. 14. september, kl. 13.00-14.00. Seminarrommet ved Sarssenteret (222 A4)

Nye finansieringsmuligheter

FUGE, Funksjonell genomforskning

Forskningsrådet lyser ut midler for prosjekter som utnytter FUGEs (FUNksjonel GENomforskning) infrastruktur av nasjonal teknologiplattformer: Forskerprosjekter, KMB (>20% bidrag fra bedrifter), BIP (>50% bidrag fra bedrifter), i tillegg til støtte for internasjonale konferanser, utvikling av nordisk samarbeid, samt reisestipender.

Prosjekter på >2 mill.kr/år, bør helst organiseres som et nasjonalt samarbeid på sitt fagområde.

[Les utlysningen](#), [FUGEs webside](#) og [FUGEs handlingsplan](#)

Frist : 13. oktober

Utlysningen av EØS-midler i Polen

Utlysningen er på totalt 1,4 milliarder kroner (som kommer hovedsakelig fra Norge), men av disse er kun 65 millioner til forskning. Det er polske aktører som skal fremme søknadene i Polen, og selv om norsk samarbeid er ingen forutsetning, så er det gode muligheter for de allerede har etablert samarbeid med polske forskere. I tillegg skal det opprettes et eget polsk-norsk forskningsfond på 41 mill kr.

Les [utlysningen fra Polen](#) (på engelsk) og omtalen fra Forskningsrådet [her](#)

Frist: 30. november

Nye artikler

Ian Mayer: Serotonin skaper dominans-forhold og aggresjon hos regnbueørret

Lepage O, Larson ET, Mayer I, Winberg S 2005. Serotonin, but not melatonin, plays a role in shaping dominant-subordinate relationships and aggression in rainbow trout. HORMONES AND BEHAVIOR 48: 233-242

Abstract: The aim of this study was to clarify to what extent the effects of elevated dietary L-tryptophan (Trp) on aggressive behavior and stress responsiveness in rainbow trout are mediated by circulating melatonin and central serotonin (5-HT), respectively. Isolated rainbow trout were paired for 1 It a day for 7 days in order to create fish with experience of being dominant and subordinate. Following this week, the fish were tested for aggressive behavior using a resident-intruder test after which they were subjected to one of four treatments: (1) tryptophan, (2) the selective serotonin reuptake inhibitor (SSRI) citalopram, (3) melatonin, and (4) no treatment (controls). After 7 days of treatment, the fish were subjected to a second resident-intruder test. Trp-supplemented feed resulted in a suppression of aggressive behavior in fish with experience of being dominant. Moreover, fish fed Trp-supplemented feed, regardless of social experience, also displayed lower plasma cortisol levels than controls. These effects of elevated dietary Trp were closely mimicked by citalopram treatment, whereas exogenous melatonin had no effect on either aggressive behavior or plasma cortisol. Thus, the effect of elevated dietary Trp on aggressive behavior and stress responses does not appear to be mediated by melatonin even though elevated dietary intake of Trp resulted in an increase in plasma melatonin concentrations.

Lars Stien og Ragnar Nortvedt: Effekt av stress og lagringstemperatur på filetkvalitet hos torsk

Stien LH, E Hirmas, M Bjørnevik, Ø Karlsen, R Nortvedt, AM Bencze Rørå, J Sunde & A Kiessling 2005. The effects of stress and storage temperature on the colour and texture of pre-rigor filleted farmed cod (*Gadus morhua* L.). Aquaculture Research 36: 1197-1206

Abstract: This experiment deals with the effects of pre-slaughter stress and storage temperature on muscle pH, fillet contraction,

colour and texture in pre-rigor filleted farmed cod fillets. The fish were either sedated with a low dose of MS-222 (14.3mg L^{-1}) (unstressed groups) or exposed to the air for 3 min (stressed groups) before being submerged in a benzocaine bath (150 g L^{-1}). The fish were then killed by a blow to the head, their gills cut, filleted and finally stored at either 4 or 20 °C. The stressed groups had significantly lower pH values after slaughter (pH = 7.0) than the unstressed groups (pH = 7.3). This difference was maintained until post rigor for the fish stored at 4 °C, but at 20 °C it was immediately overshadowed by a decrease in pH caused by temperature-dependent processes. The length contraction and changes in registered colour values were more pronounced at both the higher temperature and the higher level of pre-slaughter stress. Again temperature dominated, but significant and consistent effects were registered from stress. No significant effects of stress on texture post rigor were observed. It is concluded that high storage temperature masks the majority of effects caused by pre-slaughter stress on the measured variables. Stress management protocols, however, are important when the fillets are kept at the common storage temperature of 4 °C.